

Lanneveden puku eli "Lannen puku"

Lanneveden puku eli "Lannen puku" kuten lanneveteläiset sitä kutsuvat, liittyy hyvin vahvasti Sampolaan. Lanneveden Sampo -nuorisoseuran taloon, sillä puku suunniteltiin nimenomaan nuorisoseuran tarpeisiin: Lanneveden Sampo -nuorisoseuran piirissä toimivien naisten keskuudessa virisi v. 1982 ajatus saada yhteinen puku, jota voisi käyttää esiintymisasuna Sampolan juhlissa ja tarjoiluasuna Sampolassa järjestettävissä tilaisuuksissa.

Epävirallinen kokoontuminen pukuhankkeen käynnistämiseksi tapahtui keväällä 1982, jolloin Maire Hänninen kutsui kotiinsa asiasta kiinnostuneita kylän naisia. Lännä olivat Maire Hännisen lisäksi ainakin Virpi Repo, Eeva Takala ja Saara Pylvänäinen. Toisen kerran kokoonnuttiin kesällä Saara Pylvänäisen kotona Haarasenmäessä, jossa oli useita puvusta kiinnostuneita naisia mukana.

Näissä kokoontumisissa suunniteltiin puvulle mallia tutkimalla vanhoja kansallispuke- ja muinaispukukuvia. Lanneveden puku ei pohjautu paikalliseen pukuperinteeseen. Puvun liivihameen malli saatiin muinaispuvusta. Kirjontaa tutkittiin vanhasta valokuvasta ja Maire Hännisen omistamasta vanhan ajan ruutukaisesta esiliinasta, joissa kummassakin oli ketjupistoin ommeltuja koristekuvioita. Ketjupistomalli toteutettiin puseron ja liivihameen koristelussa samanvärisellä langalla kuin itse vaatekin. Jo-

kainen voi soveltaa kirjontamallia oman halunsa ja taitojensa mukaan. Saara Pylvänäinen (silloinen Palomäen koulun opettaja) opasti syksyllä 1982 tekijöitä ketjupistokirjonnassa.

Alun perin oli tarkoitus kutoa hamekangas itse, mutta lopulta kuitenkin päädyttiin ostokankaaseen, jotta vaateen hankkiminen ei olisi ylivoimaista. Vain huivi päätettiin kutoa itse. Pusero ja esiliina tehtiin myös ostokankaasta. Liivihameen väriksi valittiin tiilenpunainen (villasekoitekangas) ja tummansininen (villakangas); kukin sai itse valita mieleisensä värin. Pusero- ja esiliinakankaaksi valittiin valkoinen palttinapohjainen puuvillakangas.

Syksyllä 1982 alkoi kansalaisopiston käsityöpiirissä "Lannella" Virpi Revon ohjaamana Lannen puvun valmistus. Virpi Repo oli suunnitellut mallin naisten toivomusten mukaisesti ja laati tarvittavat kaavat ja työohjeet. Pukuun kuului liivihame, kaksi erimallista (eroja kauluksessa ja hihansuissa) puseroa, esiliina, huivi ja lautanauhavyö. Vyönä pidettävään lautanauhaan kukin valitsi mieleisensä värin ja mallin.

Huivikangas kudottiin itse Sampolan yläkerran sivuhuoneessa, joka oli kunnostettu kansalaisopiston kudentapiiriä varten. Huivin mallin pohjana oli Sirkku Häkkiseltä saatu huivimalli, jonka sidos oli leppäliina. Lanneveden talojen isoissa tuvissa (esim. Kyyrä, Leppälä) järjestettiin 1940- ja 1950-lukujen taitteessa kutomakursseja, joilta huivimalli oli lähtöisin.

Koruina päätettiin pitää Kalevala Korun koruja, mm. Saarijärven löytöjen pohjalta tehtyjä. Puvun kanssa käytetään nirkkokengiä tai mustia avokkaita, sukkinä mielellään valkoisia sukia.

Ensimmäiset valmistuneet puvut esiteltiin 19.3.1983 Sampolassa orja-huutokauppailtamissa. Tällä hetkellä pukuja on noin 20 ja lisäksi yksi lapsen puku.

Lannen puku, Lanneveden puku, Lanneveden naisen puku, lanteisten puku; kaikkia näitä nimiä on käytetty painetussa sanassa. "Lanteiset" itse käyttävät Lannen puku -nimeä.

Pukua käytetään etupäässä Sampolassa järjestettävissä tilaisuuksissa, mutta myös jonkin verran perhejuhlissa ym. Koska puku ei ole kansallispuke, vaan perinnepuke, sen käyttöä ei ole rajoitettu.

Riitta Laukka (Pukuja, aseita, koruja –näyttely Saarijärven museossa 29.5. – 20.9. 1998)